

רשומות

הצעות חוק

2 ביולי 1975

1194

כ"ג בתמוז תשל"ה

צמוד

390 : חוק התכנון והבניה (תיקון מס 5) תשל"ה—1975

391 חוק הסכמים קיבוציים (תיקון) תשל"ה—1975

תיקון סעויות

חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 5), תשל"ה-1975

תיקון סעיף 2 .1. בסעיף 2 (ב) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 -

(1) בפסקה (2), במקום "שבעה" יבוא "אהד-עשר";

(2) במקום פסקה (7) יבוא:

"(7) ראשי שתי עיריות אחרות, ראשי שלוש מועצות מקר-
מיות שאינן מועצות אזוריות וראשי שתי מועצות אזוריות;
שר הפנים יקבע לענין זה את העיריות, המועצות המקומיות
והמועצות האזוריות;"

דברי הסבר

(9) נציגה אחת של ארגון נשים, והיא תתמנה על ידי שר הפנים בהמלצת ארגון ארצי של ארגוני נשים שהוא לדעת השר יציג ונוגע בדבר;

(10) נציג הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל;

(11) נציג המוסדות המיישבים שימנהו שר הפנים לפי המלצות הסוכנות היהודית לארץ-ישראל;

(12) בעל הכשרה מקצועית בסוציולוגיה שיתמנה על ידי שר הפנים.

(ג) במקומו של ראש רשות מקומית כחבר המועצה הארצית יכול לבוא אחד מסגניו שימנה לכך.

סמוך לקבלת החוק קבעה הממשלה את שבעת חברי ריה שהם או נציגיהם יהיו במועצה הארצית. בהתאם למשרדים שהם עומדים בראשם. לאחרונה, עם ההעמקה וההרחבה של הטיפול בבעיות איכות הסביבה, והקשר המתחייב עם מוסדות התכנון והבניה בנושאים אלה, החליטה הממשלה כי נציגי השרים במועצה ישמשו כצוות מייצג לממשלה בנושאי איכות הסביבה, ואליהם יצטרפו נציגי ארבעה משרדים נוספים הנוגעים לענין, ונציגים אלו (בשם השרים) ייכללו אף הם במועצה הארצית. הרחבת מספר נציגי הממשלה במועצה הארצית מחייבת את תיקון החוק.

בהתאם לתפקידה לפי סעיף 2 (א) לחוק, המליצה המועצה הארצית כי באופן שווה להגדלת מספר השרים או נציגיהם במועצה, יגדל מספר נציגי הרשויות המקומיות שיקבע שר הפנים, כך שהיחס המספרי בין נציגי הממשלה ובין נציגי השלטון המקומי יישאר כפי שהוא. החוק המוצע מאמץ את המלצת המועצה הארצית.

סעיף 2 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, קובע לאמור:

2. (א) תקום מועצה ארצית לתכנון ולבניה (להלן - המועצה הארצית) לייעץ לממשלה בכל הנוגע לקו הכללי בביצוע חוק זה, לרבות עניני חקיקה, ולמלא את יתר התפקידים המוטלים עליה בחוק זה ובכל דין אחר.

(ב) וזה הרכב המועצה הארצית:

(1) שר הפנים או נציגו, והוא יהיה יושב ראש;

(2) שבעה חברי הממשלה, שתחליט עליהם הממשלה מזמן לזמן, או נציגיהם;

(3) בעל הכשרה מקצועית בעניני תכנון ובניה שימנהו שר הפנים;

(4) בעל הכשרה מקצועית בעניני שיכון ובניה שימנהו שר השיכון;

(5) בעל הכשרה מקצועית בעניני גנים ושמורת הטבע שימנהו שר הפנים בהתייעצות עם מועצת הגנים הלאומיים ושמורות הטבע;

(6) ראשי העיריות ירושלים, תל-אביב-יפו והיפה;

(7) ראש עיריה אחרת אחת, ראש מועצה מקומית אחת שאינה מועצה אזורית וראש מועצה אזורית אחת; שר הפנים יקבע לענין זה את העיריה, המועצה המקומית והמועצה האזורית;

(8) חבר אחד שימנהו שר הפנים מתוך הרשויות מים בפוקס המהנדסים והאדריכלים לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958;

1 ס"ח תשכ"ה, עמ' 307; תשכ"ז, עמ' 10; תשכ"ט, עמ' 172, עמ' 223; תשל"ג, עמ' 226.

חוק הסכמים קיבוציים (תיקון), תשל"ה-1975

1. אחרי סעיף 10 לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957 (להלן - החוק העיקרי) יבוא:
- 10א. כל אדם רשאי לעיין בהסכם קיבוצי שגורשם לפי סעיף 10.
2. בסעיף 26 לחוק העיקרי, במקום "שלושה חדשים קודם לכן, בדרך הנראית לו" יבוא "חודש קודם לכן ברשומות ובכל דרך גוספת הנראית לו".
3. בסעיף 27 לחוק העיקרי -
- (1) בפסקה (3), המלה "הראשית" - תימחק, ובסופה יבוא "המועצה רשאית לאצול סמכותה לפי פסקה זו לועדה מבין חבריה ובה נציגי עובדים ונציגי מעבידים שווה בשווה";
- (2) אחרי פסקה (3) יבוא:
- (4) "שר העבודה החליט בערר שהוגש לפי סעיף 26."
4. בסעיף 28 לחוק העיקרי -
- (1) בסוף סעיף קטן (א) יבוא "אולם צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי לענין תוספת יוקר, פיצוי בעד התייקרות או שכר מינימום אפשר לקבוע בו שתחילתו תקדם לתאריך פרסומו עד שלושה חדשים או עד לפני יום תחילתן של ההוראות שהורחבו בו, הכל לפי המאוחר";

דברי הסבר

(2) ההוראות בהסכם הקיבוצי שהן נושא לצו ההרחבה אינן בסתירה לאמנת עבודה בינלאומית שישראל אישרה אותה;

(3) המועצה הראשית ליחסי עבודה הפועלת מכוח חוק יישוב סכסוכי עבודה, תשי"ז-1957 (להלן - המועצה), דנה בענין זהות דעתה הובאה לפני שר העבודה.

לשם ייעול הטיפול במתן צווי ההרחבה הרבים והסכון בהוצאות הכרוכות בכינוס מליאת המועצה ליחסי עבודה, מוצע לאפשר למועצה לאצול לועדה מסמכויותיה לענין התייעצות למתן צו הרחבה. מצד אחר מוצע לקבוע, למען הבהירות, כי לא יינתן צו הרחבה לפני החלטה בערר.

שם המועצה ליחסי עבודה שובש בפסקה (3), ויש למחוק את המלה "הראשית".

4. הוראות סעיף 28 לחוק העיקרי בניסוחו כיום אינן מאפשרות מתן צו הרחבה עם תוקף למפרע, ודבר זה מביא לשלילת זכויות מעובדים המועסקים במקומות עבודה בלתי מאורגנים. הבעיה חריפה במיוחד כאשר מדובר בהסכמים קיבוציים כלליים הדנים בפיצויי התייקרות, בתוספת יוקר או בשכר המינימום, וזו לשון הסעיף:

סעיף 1 מוצע לענן בחוק את זכות העיון בהסכמים קיבוציים רשומים, דבר הקיים למעשה.

סעיף 2 סעיף 26 שמוצע לתקנו מורה לאמור: "26. לא יתן שר העבודה צו הרחבה אלא אם פרסם שלושה חדשים קודם לכן, בדרך הנראית לו, הודעה בכתב על כוונתו לעשות כן, ומשנתפרסמה - רשאי כל מעונין לערר על מתן הצו לפני השר בדרך שתיקבע בתקנות; לא יפרסם שר העבודה הודעה כאמור אלא לאחר שהתייעץ בארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ובארגונים ארציים ייצוגיים של מעבידים שלדעת השר הם נוגעים בדבר."

מוצע לקצר את תקופת ההמתנה שמיום פרסום הכוונה על מתן צו הרחבה עד לפרסומו. הנסיון מראה כי התקופה של שלושה חדשים היא ארוכה מדי וניתן להסתפק בחודש אחד.

סעיף 3 סעיף 27 לחוק העיקרי מורה לאמור: "27. לא יתן שר העבודה צו הרחבה אלא אם קויימו תנאים אלה:

(1) הוראות ההסכם הקיבוצי הנדון שהן נושא לצו ההרחבה אינן פוגעות בזכות אדם לעבודה עקב חברותו או אי-חברותו בארגון עובדים;

1 ס"ח תשי"ז, עמ' 63.

(2) סעיף קטן (ב) יסומן "(ג)" ולפניו יבוא:

"(ב) פורסם צו הרחבה עם תחילה למפרע כאמור בסעיף קטן (א), רשאי המעביד לשלם את הפרשי השכר שעליו לשלם על פי הצו בעד התקופה שלפני יום פרסומו, בשיעורים חדשים שווים ורצופים במשך תקופה שארכה כאורך התקופה שלגביה יש לשלם את הפרשי השכר."

5. אחרי סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
א33-33

א33. לענין כל הסכם קיבוצי כללי שניתן לגביו צו הרחבה רשאי שר העבודה למנות ועדת פיקוח של שלושה:

ועדת פיקוח

(1) נציג שר העבודה, והוא יהיה יושב ראש;

(2) חבר שהמליץ עליו ארגון העובדים החתום על ההסכם הקיבוצי שהורחב;

(3) חבר שהמליץ עליו ארגון המעבידים החתום על ההסכם האמור.

333. ועדת פיקוח תנהל רישום של המפעלים שעליהם חל צו ההרחבה ותפרסם את רשימת המפעלים בדרך שיוורה שר העבודה.

רישום ופרסום

333. מי שהסמיכו יושב ראש ועדת פיקוח להיות מפקח רשאי לדרוש מכל מפעל מידע כדי לברר אם חל על המפעל צו הרחבה ואם מתקיימות הוראות הצו במפעל.

תחולת צו הרחבה על מפעל

דברי הסבר

הצו מוצע כי יורר ועדת פיקוח יהא מוסמך למנות מפקח לשם ביקור במפעל ואיסוף מידע. המפקח יהא רשאי לרשום פרוטוקול שעליו יחולו הוראות סעיף 3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות). המפקח יהא חייב בשמירה על סודיות המידע שהגיע אליו עקב מילוי תפקידו.

לסעיף 333: מוצע כי בית הדין האזורי לעבודה יהיה מוסמך לקבוע את חל צו הרחבה על מפעל פלוני ולפסוק בכל הענינים הנובעים מהוראות סעיפים 333 עד 333.

לסעיפים 133 ו-133: מוצע לקבוע כי שר העבודה יוכל להסמיך ועדת פיקוח לדון ולהחליט בחילוקי דעות בין עובד ומעביד שהיו מסורים, על-פי ההסכמים הקיימים בוציים שהוראותיהם הורחבו, לועדות פריטטיות או לבוררות, הכל לפי הסמכויות וסדרי הדין של גופים אלה. דין החלטת ועדת פיקוח כאמור כדין החלטת הגוף שהיא באה להתליף, ואם היא באה להתליף מספר גופים – כדין הגוף הפוסק אחרון ביניהם. בהקשר זה יוכל השר לקבוע גם הליכים אחרים מאלה הקבועים בהסכם הקיבוצי.

מכיון שהוראות ההסכמים הקיבוציים קובעות במקרים רבים כי זכויות מסויימות מותנוח בהסכמת נציגות העובדים או בהסכמת ארגון המעבידים, מוצע לקבוע כי, במפעל שחל עליו צו הרחבה, מספיקה לשם כך

28" (א) צו הרחבה יפורסם ברשומות, יגדיר את התורר אות שהורחבו, את סוגי העובדים והמעבידים שעליהם חל הצו ואת תחילת תקפו ובלבד שתחילתו לא תקדם לתאריך הפרסום.

(ב) ההוראות שהורחבו בצו יפורסמו בדרך שיוורה שר העבודה.

מוצע כי צווי הרחבה של הסכמים כאמור יכולים לחול מיום תחילת ההסכם שהוראותיו הורחבו על-פי הצו, אבל לא יותר משלושה חדשים לפני פרסומם.

צו הרחבה עם תחולה למפרע עשוי להטיל על המעביד לשלם לעובדיו הפרשי שכר המתבטאים בסכום נכבד, ועל כן מוצע לאפשר למעביד לשלם הפרשי שכר אלה בתשלומים חדשיים תוך תקופה השווה בארכה לתקופה שבה חל צו ההרחבה למפרע.

סעיף 5 מוצע להוסיף הוראות הקובעות הליכים לפיקוח ומעקב אחר ביצוע צווי הרחבה.

לסעיפים 333 ו-333: מוצע להסמיך את שר העבודה למנות ועדות פיקוח לגבי צווי הרחבה של הסכמים קיימים בוציים. הועדה תנהל רישום של המפעלים שעליהם חל צו ההרחבה, כדי שהעובדים והמעבידים הנוגעים בדבר יהיו מודעים לזכויות הנובעות מהצו.

לסעיפים 333 ו-333: לשם עריכת רשימות המפעלים שעליהם חל צו הרחבה וכדי לוודא קיומן של הוראות

ד33. (א) מפקח כאמור בסעיף 33 רשאי, לאחר מתן הודעה מוקדמת, להיכנס לכל מפעל, לחקור את בעליו, מנהליו ואת העובדים בו ולבדוק את ספרי המפעל ומסמכיו לשם קבלת המידע האמור בסעיף 33; תשובות הנחקר יירשמו ויחתמו כאמור בסעיף 3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות).²

סמכות מפקח

(ב) לא יגלה מפקח כל דבר שהגיע לידיעתו בתוקף תפקידו לפי סעיף 33 וסעיף קטן (א) אלא תוך מילוי חובה המוטלת עליו לפי דין.

סמכות בית הדין

333. לבית הדין האזורי כמשמעותו בחוק בית-הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, הסמכות היחודית לפסוק אם חל צו הרחבה על מפעל וכן בתובענה של עובד, מעביד או מפקח בכל ענין הנובע מהוראות סעיפים 33, 333 ו-733.

הוראות בדבר הליכים ליישוב חילוקי דעות

133. נקבעו בהסכם קיבוצי שניתן לגביו צו הרחבה הליכים ליישוב חילוקי דעות, רשאי שר העבודה לקבוע לגבי ההוראות שהורחבו, כולן או מקצתן, כי לענין המפעלים שעליהם חל הצו -

(1) ועדת הפיקוח תשמש כגוף ליישוב חילוקי דעות כאמור במקום גוף שנקבע בהסכם הקיבוצי, וכי יחולו הליכים שונים מההליכים שנקבעו בהסכם הקיבוצי;

(2) זכות או חובה של עובד או מעביד, אשר לפי הוראה שהורחבה היא מותנית בהסכמת ארגון עובדים או ארגון מעבידים, תהא מותנית בהסכמת המעביד או ועד העובדים במקום העבודה, לפי הענין, ואם לא היה במקום העבודה ועד עובדים - בהסכמה בין העובד והמעביד.

סמכויות ועדת פיקוח

133. סמכויותיה של ועדת פיקוח לענין יישוב חילוקי דעות, סדרי הדין בפניה ודין החלטתה יהיו כשל הגוף שהיא באה להחליף כאמור בסעיף 133, ואם החליפה מספר גופים כאמור - כשל הגוף הפוסק אחרון ביניהם, והכל בשינויים המחוייבים.

דברי הסבר

חבה תשלום דמי טיפול ארגוני מקצועי לארגון המעבידים שהוא צד להסכם המורחב.

כן מוצע כי שר העבודה יהא רשאי באישור ועדת העבודה של הכנסת, לקבוע שלא תחול חובת התשלום האמור על מסעל או מעביד שהוא חבר בארגון של מסעלים או מעבידים שנקבע בתקנות.

הסכמה בין ועד העובדים והמעביד, ובהעדרו ועד במפעל מספיקה הסכמת העובד והמעביד.

סעיף 333: ארגוני המעבידים מייצגים את האינטרסים של כלל המעבידים כפי שהם באים לידי ביטוי בהסכם הקיבוצי הכללי וגם בצו הרחבה שבא בעקבותיו. על כן מוצע להסמיך את שר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, להטיל על מעביד שחל עליו צו הרחבה

² חוקי איי, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.
³ ס"ח תשכ"ט, עמ' 70; תשל"ה, עמ' 59.

דמי טיפול
ארגוני מקצועי
לארגון מעבידים

33. שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת, הוראות בדבר חובת מעביד שחל עליו צו הרחבה לשלם דמי טיפול ארגוני-מקצועי לארגון המעבידים שהוא צד להסכם הקיבוצי שהורחב, הכל בשיעור ובתנאים שנקבעו כאמור; התקנות יכול שיחולו לגבי סוגי מעבידים, ענפי עבודה, ענפי משק, אזורים גיאוגרפיים או מעבידים מסויימים, למעט מפעל או מעביד שהוא חבר בארגון של מפעל-לים או מעבידים אשר נקבע בתקנות כאמור.

הוראות מעבר

6. הוראות חוק זה יחולו אף על צווי הרחבה שניתנו לגבי הסכמים קיבוציים שנחתמו לפני תחילתו. והוראות סעיפים 33א עד 33ב לחוק העיקרי יחולו אף על צווי הרחבה שניתנו לפני תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

כך אפשר יהיה לתת תוקף למפרע לצווי הרחבה לגבי הסכמים קיבוציים שנחתמו וטרם הורחבו, וכן להקים ועדות פיקוח לגבי צווי הרחבה שניתנו כעבר והם עדיין בהוקף.

סעיף 6 מוצע להחיל את הוראות החוק המוצע גם על הסכמים קיבוציים שנחתמו לפני תחילתו ולהחיל את הסעיפים החדשים גם לגבי צווי הרחבה שניתנו לפני תחילתו.

תיקון טעויות

בהצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 22), תשל"ה—1975, שפורסמה בהצעות חוק 1188, תשל"ה, עמ' 324 —

1. בסעיף 2(1), ליד פסקה (2) החדשה צ"ל כותרת שוליים "עבודה";
2. בסעיף 3(4), בסעיף 3(ט) החדש, במקום "ליחס" צ"ל "ליחסים";
3. בסעיף 9, במקום "של" צ"ל "על";
4. בסעיף 11(1), ליד פסקה (1) החדשה צ"ל כותרת שוליים "ריבית והפרשי הצמדה";
5. בסעיף 25, בסעיף 38(א) החדש, במקום "באותה" צ"ל "אותה";
6. בסעיף 27, בסעיף 40(א) החדש, במקום "ונקודה" צ"ל "ולנקודה";
7. בסעיף 48, במקום "כמשמעותו" צ"ל "כמשמעותם";
8. בסעיף 54, במקום "25%" צ"ל "45%";
9. בסעיף 77, בסעיף 189(ב) החדש, במקום "אי השגת" צ"ל "אי הגשת";
10. בסעיף 81, בסעיף 245(ב) החדש, אחרי "תקנות" צ"ל "למתן הקלות";
11. בסעיף 82, במקום כותרת השוליים צ"ל "תחילה", במקום "23" צ"ל "28", ובמקום "36" צ"ל "39";
12. בסעיף 83(יג), במקום "תחולתה" צ"ל "תחולתו";
13. בסעיף 83(יז), במקום "החוק", פעמיים, צ"ל "חוק זה";
14. בסעיף 83(כב)(1), ברישה, במקום "ובלבד:" צ"ל "ואולם —";
15. בדברי הסבר לסעיף 2, בשורה השנייה מלמטה, במקום "עד יום" צ"ל "מיום";
16. בדברי הסבר לסעיף 60, אחרי "אינה" צ"ל "עולה".

